

FORTID FOR BEGYNDERE

DRAGER

DETTE HÆFTE HANDLER OM DRAGER

INSTRUKTION TIL UNDERVISER

4 · DRAGEBESØG PÅ NATIONALMUSEET · 4

5 · FORTID FOR BEGYNDERE · 5

6 · HVAD ER EN DRAGE? · 6

7 · GODE OG ONDE DRAGER · 7

...

36 · EN HEMMELIG DRAGEVEN · 36

40 · TEATER · 40

40 · LAV DIN EGEN DRAGE · 40

42 · DRAGE TIL MIDDAG – OG ANDRE IDÉER · 42

42 · DRAGE PÅ MENUEN · 42

43 · LAV EN KOPI OG FARVELÆG DRAGEN · 43

DRAGEFORTÆLLINGER

10 · THOR OG MIDGÅRDSORMEN · 10

15 · SIGURD DRAGEDRÆBER · 15

22 · SANKT JØRGEN OG DRAGEN · 22

27 · DE FIRE DRAGER · 27

31 · DEN MAGISKE PERLE · 31

34 · DEN HVIDE DRAGE · 34

DETTE HÆFTE HANDLER OM DRAGER

Det kan anvendes i relation til et større eller mindre pædagogisk forløb omkring emnet *drager*, eller hvis der skal læses en historie for børnene. Materialet er tiltænkt pædagoger og lærere, men skrevet, så både beskrivelser og fortællinger kan læses direkte op for børnene. Fortællingerne i hæftet er alle gamle fortællinger, som er blevet fortalt i både Norden og Kina. Alle er blevet nænsomt omskrevet og både sprogligt og forståelsesmæssigt tilpasset målgruppen. Nogle af fortællingerne indgår i Nationalmuseets undervisningstilbud for børnehaver og børnehaveklasser om emnet drager.

Hvis I besøger Nationalmuseet, vil det være en god idé at gemme oplæsningen af fortællingerne om Sigurd Dragedræber, Skt. Jørgen og dragen samt fortællingen om Den magiske perle til efter besøget. Disse historier vil alle blive fortalt i undervisningsforløbet. Til gengæld vil det være en rigtig god idé at læse historierne op efter besøget. At høre historierne igen er en god måde at genkalde sig museumsbesøget på.

DRAGEBESØG PÅ NATIONALMUSEET

I Nationalmuseets udstillinger gemmer der sig både store og små, gode og onde drager. Det er disse drager, som er omdrejningspunktet for undervisningen. I undervisningen går vi på dragejagt, spiller teater og hører historier fra både nær og fjern. Efter undervisningen skal børnene helst have opnået en forståelse af, at drager ikke er en entydig størrelse. Der findes både beretninger og forestillinger om gode drager. Målet er også at give børnene en fornemmelse af, at drager kan fremstilles forskelligt i forskellige kulturer. Og, vigtigst af alt, at gøre børnene bevidste om, at der er forskel på virkelighed og fantasi. Hvor virkelige fortidens beretninger om drager end lyder, så er og bliver drager fabeldyr.

Ved undervisningsbesøg bedes alle børn medbringe deres egen tegning af, hvordan netop *de* tror, at en drage ser ud. At tegne sin egen drage vil hjælpe til at spore børnene ind på emnet og på, hvad de skal høre om på Nationalmuseet. Børnenes egne tegninger vil samtidig blive inddraget i selve undervisningen på Nationalmuseet.

UNDERSVISNINGEN BESTILLES I NATIONALMUSEETS UNDERSVINGS-
CENTER PÅ TELEFON 4120 6066 ELLER PÅ: UNDERSVNING@NATMUS.DK

FORTID FOR BEGYNDERE

På Nationalmuseet satses der i de kommende år på at få skabt en række særlige pædagogiske tilbud til børnehaver og børnehaveklasser under den samlede titel "Fortid for begyndere".

Intentionen er at åbne op for museumsverdenen på en sjov og inspirerende måde og at bringe Nationalmuseets store samlinger og viden i spil i relation til de pædagogiske læreplaner. Konkret vil undervisningen på Nationalmuseet sigte mod at styrke børnenes sociale kompetencer, at styrke deres sproglige udvikling, og i særdeleshed at give dem en sanselig og lærerig oplevelse i mødet med museets genstande, udstillinger og fortællinger. Børnene vil på den måde få mulighed for i øjenhøjde at stifte bekendtskab med kultur og historie, både i Danmark og andre lande. I undervisningen vil børnene både få lov at se, høre, røre og gøre. Med andre ord vil fortiden blive gjort både tilgængelig og velkomment for begyndere!

HOLD ØJE MED NATIONALMUSEETS HJEMMESIDE, HVOR DER LØBENDE VIL BLIVE LAGT INSPIRATIONSMATERIALER OG NYE TILBUD UD. TILBUDDENE FINDER DU HER: [NATMUS.DK/SALG-OG-YDELSER/UNDERVISNING](https://natmus.dk/salg-og-ydelser/undervisning)

HVAD ER EN DRAGE?

Drager findes ikke i virkeligheden. De har aldrig levet. Heller ikke for millioner af år siden, som dinosaurerne gjorde. Drager er fabeldyr eller sagndyr. Det er dyr, som kun lever i menneskers fantasi.

Gennem tusinder af år er der rundt om i verden blevet fortalt historier, malet billeder eller lavet figurer af drager, men hvordan ser en drage egentlig ud?

- **TEGN EN DRAGE**
- **FORTÆL, HVORFOR DIN DRAGE SER SÅDAN UD**
- **TEGN DET STED, HVOR DRAGEN BOR**

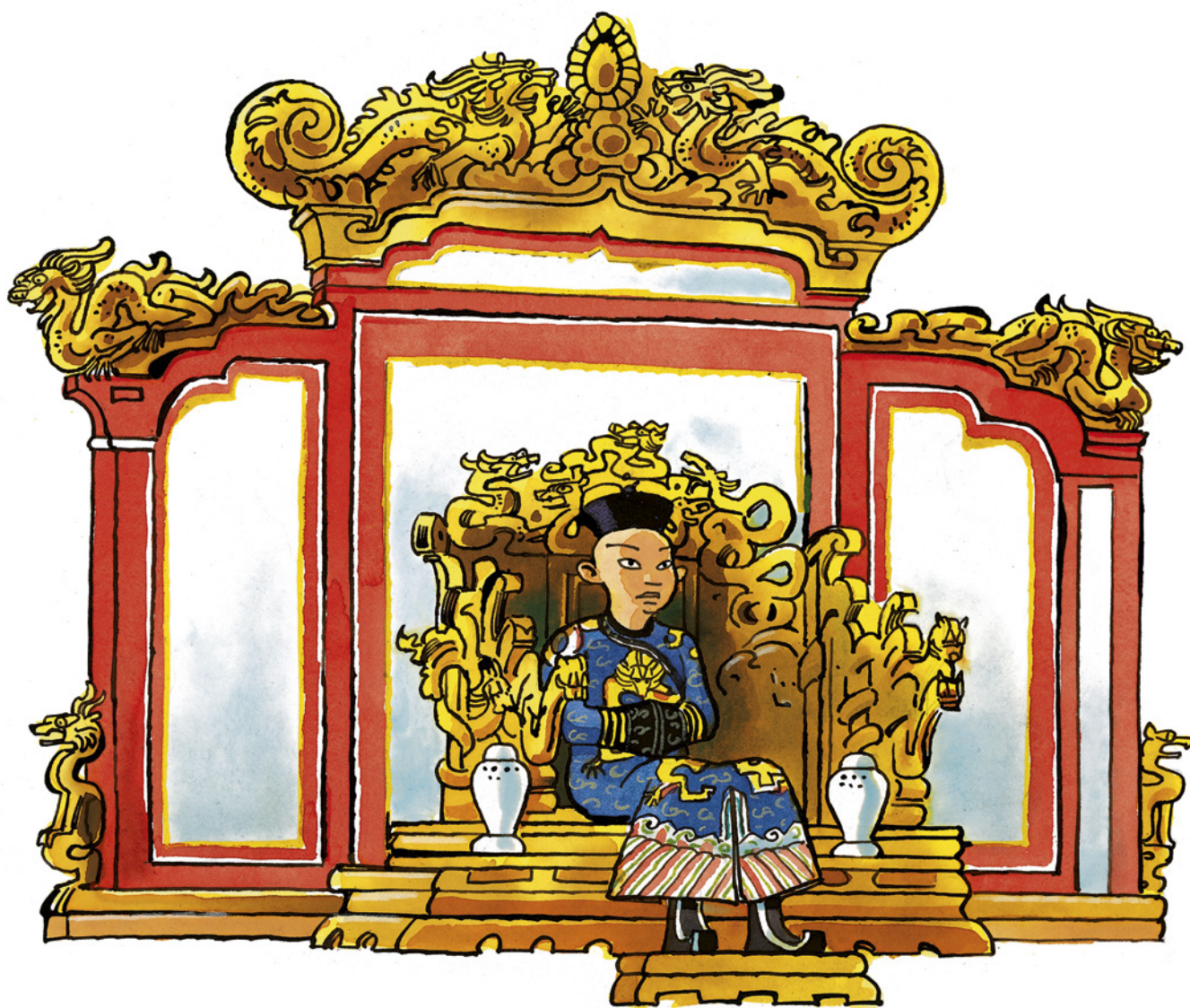
GODE OG ONDE DRAGER

Ordet drage stammer fra de gamle sprog græsk og latin, hvor ordene "draco" eller "drakón" betyder "en slange, som ser skarpt". Måske er det derfor, at drager i nogle fortællinger bliver beskrevet som en stor slange eller orm. I andre fortællinger er drager store dyr, som har vinger og spyr ild. De kunne også have flere hoveder. I gamle dage troede man på, at dragerne boede i store høje eller huler i bjergene. Her gemte de sig om dagen, og kom kun frem om natten. Man troede også på, at drager kom ud af æg, og at de kunne blive tusinder af år gamle.

Fælles for mange af de historier, som blev og bliver fortalt i vores del af verden, er, at dragerne altid er farlige og ondsksfulde dyr. I nogle af fortællingerne vogter dragerne over kæmpe skatte. I andre spiser de mennesker til aftensmad. Heldigvis er det kun historier. Fælles for historierne er dog, at dragerne er dyr, som helte kan bekæmpe eller besejre, hvis skatten, prinsessen, kongeriget eller hele verden skal reddes. Til det må heltene ofte både bruge skarpe våben eller være rigtigt snedige, så de kan narre dragen.

I andre dele af verden har man også kendt til drager. I Kina har man fx i mere end 5000 år fortalt om, tegnet og skrevet om drager. I modsætning til dragerne i vores del af verden er dragerne i Kina gode, og ikke onde. Kineserne har altid troet på, at drager både er kloge og rare dyr, som gerne vil hjælpe menneskene og vise, hvordan de skal opføre sig. I gamle dage troede kineserne endda på, at dragerne havde været med til at skabe og forme verden.

FORTSÆT TIL NÆSTE SIDE

De kinesiske drager boede på bunden af søer, vandløb eller i havet. Her lå de og sov hele vinteren. Når det blev forår, vågnede de op. På den anden dag i den anden måned steg de op i himlen. Her fløj

[FORTSÆT TIL NÆSTE SIDE](#)

de rundt og legede mellem de fugtige skyer og sørgede for, at der kom både torden og regn. Når den første forårsregn faldt, kunne de kinesiske bønder gå i gang med at dyrke deres jord.

Kinesiske drager kan noget ganske særligt. De kan nemlig forvandle sig. De kan ændre sig fra mørke til lyse, fra lange til korte og forvandle sig fra at være kæmpestore til at være bittesmå. Når der bliver tegnet billeder af kinesiske drager, har dragen tit en stor perle eller bold med sig. Nogle siger, at denne perle skal forestille solen, andre at det er månen. Når månen græd, faldt dens tårer ned på bunden af havet. Her blev tårerne spist af østers og lavet om til fine ægte perler. Dragerne kunne så give perlerne til mennesker, som var i nød. Nogle mener også, at perlen er dragens egen ønskeperle, fordi kineserne mener, at ægte perler giver rigdom, held og fremgang. I det gamle Kina var det særlig fint at have drager på sit tøj. Det var ikke alle, der måtte have dragter med billeder af drager på. Dragedragter var noget, man i det gamle Kina gik med ved kejserens hof. Kejseren selv og hans familie, som var de fineste i de kinesiske rige, var de eneste, som havde ret til at bære en dragt, hvor dragen havde fem klør.

I Kina tror man den dag i dag på, at drager er dyr, der bringer lykke. I Kina har hvert år navn efter et dyr. Man kan fx være født i grisens, hanens eller hundens år. I alt findes der tolv forskellige dyr. De, der bliver født i dragens år, er særligt heldige. Kineserne tror, at de børn, der bliver født i dragens år, bliver både rige, sunde og får et langt liv.

THOR OG MIDGÅRDSORMEN

For godt 1000 år siden troede man i Danmark på de nordiske guder. En af disse guder hed Thor. Han var en af de fineste og mægtigste guder. En af Thors vigtigste opgaver var at bekæmpe onde væsener. Til det havde han en ganske særlig hammer ved navn Mjølner, som han kunne bruge som våben. Med en utrolig kraft ramte Mjølner altid det, den blev kastet imod, og så kom den altid tilbage til den hånd, som havde kastet den. Den kunne endda ændre størrelse. Fx kunne den gøres lillebitte og skjules i en lomme. Når Thor svingede sin hammer, stod der lyn og gnister omkring ham.

For mange hundreder af år siden blev der på Island nedskrevet nogle historier, som kaldes for sagaerne. Selve ordet "saga" betyder "at sige" eller "fortælle". I sagaerne finder vi flere fortællinger om de gamle nordiske guder, men også historier om konger, høvdinge og helte. En af disse fortællinger handler om Thor og Midgårdsormen. Midgårdsormen var en lang, dragelignende orm, som guderne selv havde kastet i havet, så den ikke kunne lave så meget ballade. Her lå den nu og slyngede sig hele vejen rundt om Midgård, det sted hvor menneskene boede. En af historierne om Midgårdsormen lyder sådan her:

Guden Thor havde været ude på en lang rejse. Nu var han på vej hjem til Asgård, det sted hvor guderne boede. Thor havde gået hele dagen. Det var nu næsten mørkt, og han ledte efter et sted, hvor han kunne få lov at sove om natten. Thor besluttede sig for at banke på hos jætten Hymer, som boede lige i nærheden.

Problemet var, at guderne og jætterne ikke kunne lide hinanden. Heldigvis havde Thor en ganske særlig evne. Han kunne ligesom sin hammer forvandle sig. Thor forvandlede sig nu til en ung mand, og da han bankede på hos Hymer, kunne Hymer ikke kende Thor. Han troede, at det var en almindelig ung mand, og gav Thor lov til at blive der om natten.

Næste dag, ved daggry, stod Hymer op. Han klædte sig på og gjorde sig klar til at tage ud på havet for at fiske. Thor bad om lov til at komme med. Det mente Hymer dog ikke var nogen god idé. Så lille og splejset som den forvandlede Thor så ud, kunne han ikke være til megen hjælp. Hymer mente, at Thor bare ville komme til at fryse, når de kom ud på havet. Thor blev så rasende på Hymer, at han var lige ved at slå ham oven i hovedet med sin hammer. Han skulle nok bevise over for Hymer, at han ikke var en lille, forfrossen splejs. Thor væddede nu med Hymer om, at han kunne holde sig længere ude på havet end Hymer, og at de kunne ro lige så langt ud, det skulle være. Så fik Thor lov til at komme med.

Lige inden Hymer og Thor skulle til at sejle ud, spurgte Thor, om han ikke også skulle have noget madding med, så han kunne få fiskene til at bide på krogen. Irriteret svarede Hymer, at det måtte Thor selv sørge for. Det fik Thor til at gå hen til Hymers store okser, der fredeligt stod og græssede på engen. Han gik hen til den allerstørste, rev hovedet af den og skyndte sig så ned til Hymers båd. Han nåede lige at springe om bord, idet Hymer skubbede båden i vandet. Thor satte sig midt i båden og greb et par årer. Begge roede de i stilhed, og Hymer var meget tilfreds med Thors indsats. Båden skød en vældig fart, og det varede ikke længe, før de var ved det sted, hvor Hymer plejede at fiske. Men Thor ville gerne endnu længere ud på havet, og derfor begyndte de begge at ro igen. Da de havde roet endnu et stykke tid, begyndte Hymer at blive bekymret. Han bad Thor om at

stoppe med at ro, for hvis de roede længere, ville de nå helt ud til Midgårdsormen, og det skulle Hymer ikke nyde noget af.

Hymer og Thor fandt begge deres fiskegrej frem. Thor bandt først en stor fiskekrog på en lang og kraftig fiskesnøre. Så satte han det afrevne oksehoved på krogen og kastede det i vandet. Det store oksehoved fik krogen til hurtigt at synke til bunds. Der gik kun et øjeblik, så var der bid. Det var den store Midgårdsorm, som havde ladet sig friste af det store oksehoved. Men idet den lukkede sit vældige gab om hovedet, skar fiskekrogen den i kæben. Da den mærkede det, slog den så voldsomt med hovedet, at Thor var lige ved at ryge i vandet. Thor blev rasende. Han tog hele sin mægtige gudestyrke i brug og stemte så hårdt mod bunden af båden, at begge hans fødder gik igennem. Med begge sine fødder solidt plantet på havets bund trak han nu med al kraft Midgårdsormens vældige hoved op på bådens ræling. Ingen havde nogen sinde set så skræmmende et syn. Hymer blev helt hvid i hovedet over synet af den arrige Midgårdsorm. Thor, derimod, kiggede blot arrigt på ormen, der stirrede lige så vredt tilbage. Så tog Thor sin hammer og svingede den. Men lige inden han ramte Midgårdsormen i hovedet, tog Hymer sin fiskekniv og skar linen over. Midgårdsormen sank tilbage i havet. Thor skyndte sig at kaste sin hammer efter den. Bagefter gav han Hymer sådan en på hovedet, at han også faldt i vandet. Hvordan det gik Midgårdsormen, er der ingen, der ved. Måske blev den slået ihjel af Thors hammer, eller måske levede den videre på havets bund. Hvad tror du?

SIGURD DRAGEDRÆBER

Engang for længe siden levede der en dreng, som hed Sigurd. Han blev senere kendt under navnet Sigurd Dragedræber eller Sigurd Fafnersbane. Som stor dreng dræbte Sigurd nemlig en stor drage ved navn Fafner, og navnet Fafnersbane betyder ”den, der dræbte Fafner”.

Sigurd kom fra en fin familie. Hans far var vikingehøvding og moren kongedatter. Da Sigurd var en ganske lille dreng, besluttede de sig for at sætte ham i pleje. Sigurd skulle gøres stærk og lære noget. Han flyttede derfor ind hos en smed ved navn Regin. Her voksede Sigurd op, men han havde ikke en god og rar barndom. Regin var ond, og han både drillede og plagede Sigurd.

Årene gik, Sigurd voksede op og blev en stor dreng. En dag kaldte Regin ham ind i smedjen og fortalte ham om dragen Fafner. Dragen, der både var stor og mægtig, vogtede over en kæmpe skat. Skatten lå i dragens hule. Regin kunne godt tænke sig at få fat i denne skat, og det skulle Sigurd hjælpe ham med. Han var nemlig alt for bange til selv at kæmpe mod Fafner. Sigurd havde ikke lyst til at kæmpe mod en drage. Han var jo kun en stor dreng og vidste, at drager kunne være rigtig farlige. Det gjorde Regin rigtig vred. Han hånede Sigurd og beskyldte ham for at være en tøsedreng. Samtidig forsøgte han at bilde Sigurd ind, at Fafner kun var en lille drage, ikke meget større end en slange. Regin gjorde også meget ud af at fortælle, hvor rig og berømt den, der besejrede dragen og fik skatten, ville blive. Til

sidst lod Sigurd sig overtale. Han bad Regin om at smede sig et sværd. Det skulle være et helt specielt sværd, mente Sigurd, hvis han skulle kunne klare dragen. Regin gik i gang med at smede sværdet, og så snart han var færdig, gav han det til Sigurd. Sigurd tog det i hånden og kiggede nøje på det. Så kastede han det fra sig og meddelte Regin, at det ikke var godt nok. Rasende gik

Regin i gang med at smede et nyt. Da det var færdigt, tog Sigurd dette sværd og huggede det med fuld kraft ned i Regins store ambolt. Idet han gjorde det, sprang klingen af. Så dårlige sværd kunne umuligt holde til kamp mod en mægtig drage, og Sigurd begyndte at tvivle på, om han kunne stole på Regin. Sigurd besluttede sig for at besøge sin mor. Han håbede, at hun kunne hjælpe ham. Da Sigurds mor havde hørt hans historie, gav hun ham resterne af et gammelt og meget særligt sværd. Sigurd tog disse rester med hjem til Regin og bad ham endnu en gang om at smede et sværd. Denne gang med resterne af det gamle sværd. Regin var ikke meget for det, men gik alligevel i gang. Da sværdet var færdigt, og Regin tog det ud af essen, løb flammerne ned af klingen. "Hvis dette sværd ikke holder, vil jeg aldrig smede mere," sagde Regin til Sigurd, da han rakte ham sværdet. Sigurd tog sværdet og huggede det i Regins ambolt. Sværdet holdt, men ambolten delte sig i to. Herefter gik Sigurd ned til floden. Han kastede en uldtot i vandet og lod den glide med strømmen. Idet uldtotten gled over klingen, blev også den delt i to. Sigurd viste nu, at det var et ganske særligt sværd, han havde fået. Regin bad nu Sigurd om at holde sin del af aftalen. Han havde fået sit sværd, og nu var det tid til at drage ud og finde Fafner og skatten.

Sammen drog Sigurd og Regin af sted. Da de havde reddet et stykke tid, stødte de på nogle store fodspor. De var ikke i tvivl om, at de tilhørte dragen. De store spor endte ved en klippekant. Det var her, dragen plejede at gå hen for at drikke. Men fra kanten af klippen og ned til vandet var der 30 favne, hvilket fik Sigurd

til at gyse. Dragen måtte være enorm, hvis den kunne drikke af vandet siddende helt oppe på klippekanten. Regin tog det mere roligt. Han foreslog Sigurd, at han bare kunne grave en grøft ved siden af dragens spor. Her kunne han sidde nede og gemme sig, indtil dragen kom for at drikke. Når dragen gik over grøften, ville det være en let sag for Sigurd at stikke sit sværd lige ind i dens hjerte, mente Regin. Sigurd selv var ikke helt så begejstret for Regins plan. Han spekulerede på, om han mon ville risikere at drukne, når blodet fra dragens sår begyndte at fosse ud og ned i grøften, hvor Sigurd sad. Det gjorde Regin rigtig irriteret, og han sagde til Sigurd, at han snart var godt træt af at give ham gode råd, når han alligevel ikke ville følge dem. Sigurd turde ikke andet end at gå i gang med at grave grøften. Imens fik Regin travlt med at gemme sig. Han skulle ikke nyde noget af at være i nærheden, når dragen kom.

Sigurd gravede og gravede. Han var så optaget af sit arbejde, at han slet ikke lagde mærke til, at der pludselig stod en høj gammel mand med et langt skæg ved siden af ham. Sigurd blev derfor helt forskrækket, da manden spurgte ham, hvad det var, han lavede. Sigurd fortalte manden om dragen og om Regins snedige plan med grøften. Manden lyttede til Sigurds fortælling og foreslog ham, at han skulle grave to grøfter i stedet for én. Så kunne Sigurd redde sig selv i sikkerhed i den ene grøft, mens dragens blod fossede ned i den anden. Den idé kunne Sigurd godt lide, men han nåede ikke at takke manden. Han forsvandt lige så pludseligt, som han var kommet.

Aldrig så snart var Sigurd færdig med at grave de to grøfter, før jorden under ham begyndte at ryste. Det var dragen, der trampende var på vej hen til sit drikkested. Sigurd skyndte sig ned i den ene grøft. Han havde sværdet parat, og idet dragen gik over grøften, stak han det skarpe sværd ind i dragen. Hurtigt trak han sværdet til sig og kravlede op af den ene grøft og over i

den anden. Herfra kunne han se, hvordan blodet strømmede ud af den sårede drage, der brølede, vred sig og slog så voldsomt med halen, at både sten og buske fløj omkring. Dragen blev dog langsomt svagere og svagere. Da de ikke længere kunne høre noget, kravlede Sigurd op af grøften. Han tørrede sit sværd af og kiggede på Regin, der dukkede frem fra sit gemmested. Regin gik

hen til den døde drage og skar dens hjerte ud. Herefter tændte han et bål og bad Sigurd om at sætte sig ved bålet og holde dragens hjerte ind over flammerne, mens han selv tog sig en lille lur. Da Sigurd havde siddet der et stykke tid, besluttede han sig for at mærke på hjertet for at se, om det var færdigstegt. Idet han rørte det, ramte noget brændende varmt kødsaft hans fingre. Resolut puttede han fingrene i munden for at dulme smerten. Da kødsaften ramte hans tunge, skete der noget mærkeligt. Med ét kunne Sigurd forstå, hvad fuglene omkring ham sagde. I krattet, tæt på hvor han sad, kvidrede et par mejser. "Se, der sidder Sigurd og steger den døde Fafners hjerte. Det ville være klogt af ham, hvis han selv åd hjertet," kvidrede den ene fugl. Den anden kvidrede: "Der ligger Regin, den forræder. Han vil gøre alt for selv at få guldet." Det, fuglene i virkeligheden forsøgte at fortælle Sigurd, var, at Regin hele tiden havde været ude på at snyde ham. Regin ville ikke dele guldet, men i stedet slå Sigurd ihjel og beholde hele skatten for sig selv. Sigurd rejste sig op. Tog sit sværd og gik hen og huggede hovedet af den sovende Regin. Så spiste han Fafners hjerte, satte sig op på sin hest og fulgte dragens spor hen til dens hule. I hulen fandt han en guldskat så stor, at der skulle hele to heste til at fragte den væk.

SANKT JØRGEN OG DRAGEN

Engang for længe, længe siden fandtes der en by langt borte, omgivet af en stor mur. Byen blev regeret af en konge og en dronning, der sammen havde en datter – den smukke prinsesse Kleodelinde. Alt dette lyder meget godt, men uden for byen, i en af de nærliggende søer, boede der en grusom drage. Med jævne mellemrum stod dragen op af søen. Sultent trampede den hen til byens mure. Rasende over, at den ikke kunne komme ind i byen, spyede den giftige røgskyer ud over byen. Skyerne var så giftige, at der hver gang faldt en masse mennesker døde om. Noget måtte gøres, hvis ikke dragens skrækkelige ånde skulle slå hele byens befolkning ihjel.

En dag kaldte Kongen folk i byen sammen, så de i fællesskab kunne finde en løsning. Alle blev hurtigt enige om at sende et par af byens stærkeste og modigste mænd ud for at dræbe dragen. Mændene drog tappert af sted, men vendte aldrig tilbage.

Kongen bestemte nu, at der hver dag skulle sendes to får ud til dragen, i håb om at det kunne stille dens sult og holde den fra byen. En plan, der virkede rigtig fint, lige indtil den dag hvor der næsten ikke var flere får tilbage. Med sorg i stemmen befalede Kongen nu, at der hver dag skulle sendes et får og en af byens unge mennesker ud til dragen. Forståeligt nok var der ingen af de unge, som havde lyst til at blive spist af dragen. Ingen meldte sig frivilligt, og man blev enige om at trække lod. Den, der trak det korteste stå, skulle sendes ud til dragen.

En dag skete det forfærdelige, at det var prinsesse Kleodelinde, der trak det korteste strå. Kongen og Dronningen blev dybt fortvivlede. De ville gøre alt for at redde deres datter. "Tag mit sølv, mit guld, tag mit halve kongerige," sagde Kongen til folkene i byen. "Tag det hele, men lad min datter slippe for at gå ud til dragen." Til dette svarede folk i byen, at det jo var Kongen selv, der havde fundet på ordningen, og prinsessen selv, der havde trukket det korteste strå. Kongen græd og bad om, at han i det mindste kunne få en sidste uge sammen med sin datter. Det gik byens indbyggere med til.

Da der var gået en uge, stimlede folk i byen sammen foran Kongens slot. De var kommet for at minde ham om, at det nu var på tide at sende prinsessen af sted. Sulten og utålmodig var dragen stået op af søen, og snart ville den begive sig hen til byens port i sin søgen efter mad. Skulle folk i byen reddes fra dragens dræbende ånde, måtte prinsessen af sted. Kongen holdt sit løfte. Kleodelinde blev iført sine smukkeste klæder og sendt ud af byens port med et får som følgeskab.

Da prinsesse Kleodelinde havde vandret et stykke tid, kom der pludselig en rytter forbi. Det var den tapre ridder Jørgen, der kom ridende på en stor, flot hest. Da han fik øje på den grædende prinsesse, stoppede han op og spurgte, hvorfor hun gik og græd. Prinsesse Kleodelinde kiggede sig forskræmt omkring. Hun bad Jørgen om at skynde sig væk, så han kunne redde sit liv. Jørgen lod sig dog ikke skræmme. Heller ikke da dragen i det samme gav

et ordentligt brøl fra sig, som kunne høres vidt omkring. Brølet fik prinsessen til at fare forskrækket sammen. Hun tryglede Jørgen om at skynde sig væk og redde sit eget liv, mens det stadig var muligt. For det var for sent at redde hendes, sagde hun. Men der tog hun fejl.

Da dragen et øjeblik efter, rasende og mægtig, tårnede sig op foran Jørgen og Kleodelinde, tog Jørgen sin lanse og stak den direkte ind i dragens gab. Dragen faldt svækket til jorden. Den havde mistet sin styrke og var ikke længere farlig. Jørgen bad nu Kleodelinde om at binde det bånd hun havde om livet, rundt om dragens hals. Herefter satte både Kleodelinde og Jørgen sig op på hesten og red tilbage til byen, med dragen slæbende efter sig. Da folk i byen fik øje på Jørgen og Kleodelinde, der kom ridende med dragen på slæb, blev de meget bange. Alle frygtede, at dragen var vendt tilbage, og at den endnu en gang ville spy sin giftige ånde ud over byen. Mange forsøgte at gemme sig, men Jørgen kaldte på dem og sagde: "Gud har sendt mig for at befri jer for dragen." Da alle i byen havde forstået, hvilket mod og hvilken styrke Gud havde givet Jørgen, ville de være kristne ligesom ham. Da dragen hørte det, gav den et højt brøl fra sig og faldt død om. Det gode havde besejret det onde.

Hvis historien om ridder Jørgen, prinsesse Kleodelinde og dragen havde været et rigtigt eventyr, havde Kongen selvfølgelig givet Jørgen prinsessen og det halve kongerige. Men historien om Jørgen og dragen er ikke et *rigtigt* eventyr, men det, man kalder

et sagn. Det betyder, at det er en fortælling, som man troede på, godt kunne være sket i virkeligheden, engang for meget længe siden og meget langt væk. Så historien som Jørgen og dragen ender med, at Jørgen hverken vil have prinsessen eller det halve kongerige. I stedet beder han Kongen om at give pengene til de fattige. Selv vil han fortsætte videre ud i verden for at gøre flere gode gerninger.

I taknemmelighed over at Jørgen havde reddet prinsesse Kleodelinde, byggede Kongen en kirke til ære for jomfru Maria og for den tapre ridder Jørgen, der med tiden fik tilnavnet Sankt Jørgen, eller den hellige Jørgen. Fra kirkens alter sprang en kilde, og det hed sig, at når syge mennesker drak af dette vand, kunne de blive raske igen.

DE FIRE DRAGER

Engang for længe, længe siden, i tidernes morgen, fandtes der ingen floder eller søer i det store kinesiske rige. Der eksisterede kun det store hav. I dette hav boede fire drager: Longdragen, den gule drage, den sorte drage og perledragen. På en dejlig forårsdag steg de fire drager op af havet. De fløj op mellem de fugtige skyer. Her fløj de glade rundt og legede skjul. Pludselig stoppede perledragen op midt i den gode leg. "Kom herover, hurtigt," sagde den. "Hvad er der galt?", spurgte de tre andre drager. Perledragen bad dem om at kigge ned på jorden. Fra deres plads mellem skyerne kunne de se en masse mennesker, som gik rundt i en landsby. Menneskene i landsbyen så både triste og alvorlige ud. Nogle bad, det bedste de havde lært, mens andre tændte røgelsespinde eller lagde frugt og kager ud på jorden, i håb om at deres bønner blev hørt.

En af dem, der bad, var en gammel kvinde med hvidt hår. Ved sin side havde hun en lille tynd dreng. Fra deres plads oppe mellem skyerne kunne dragerne høre, at hun mumlede følgende bøn: "Kære himlens gud, vær sød at sende regn, så vi kan give vores børn ris at spise." Det havde ikke regnet i lang tid, og hele området var plaget af tørke. Afgrøderne på markerne var visne, græsset blevet gult, og den tørre jord slog revner under den brændende sol. "Så fattige folk er," sagde den gule drage sørgmodigt. "De vil helt sikkert dø af sult, hvis der ikke snart kommer regn." Longdragen nikkede og foreslog de andre drager at tage hen til den mægtige Jadekejser og bede om regn. Den mægtige Jadekejser herskede både over himlen, jorden og havet.

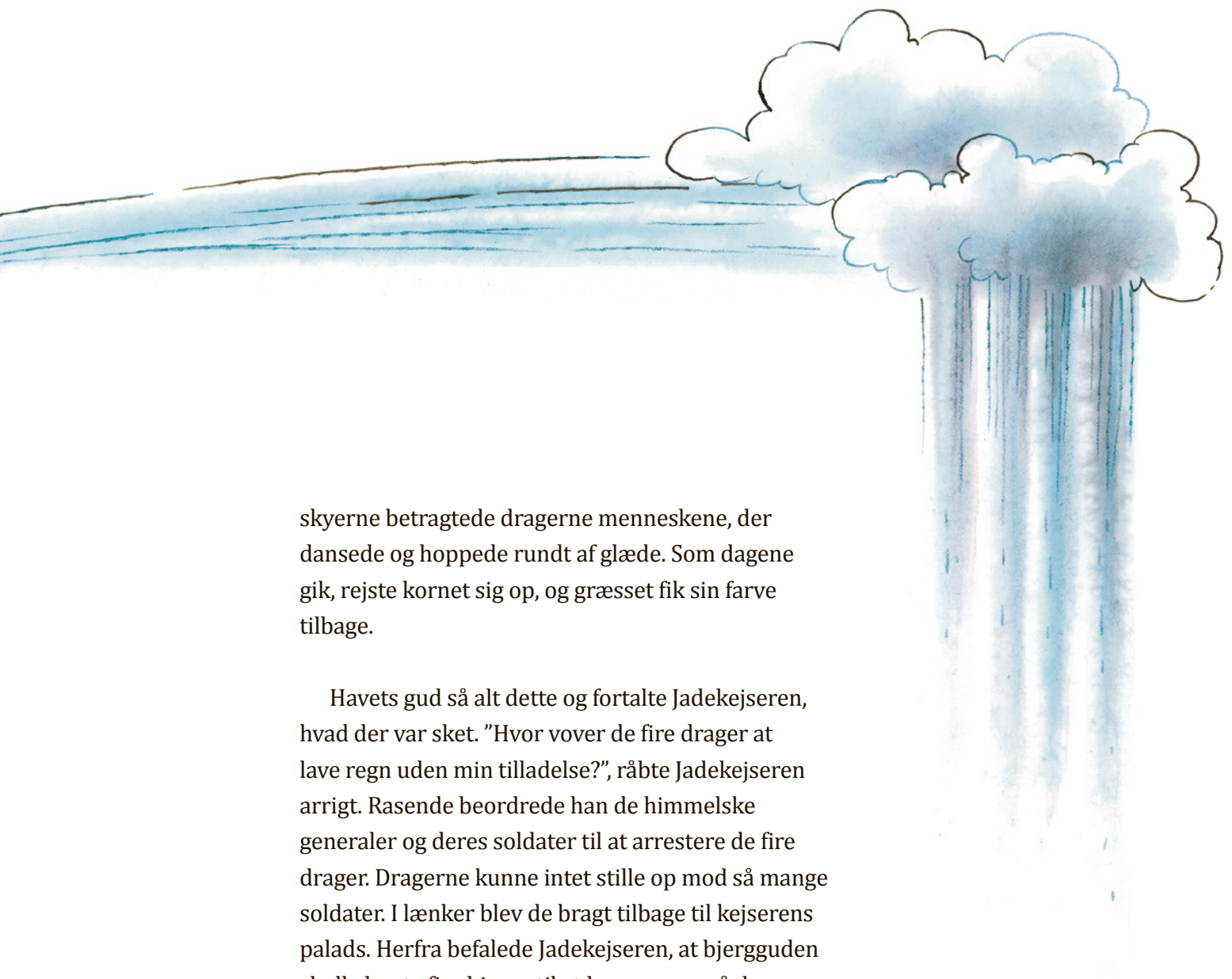
Sammen fløj de fire drager hen til det himmelske palads, hvor Jadekejseren boede. Kejseren brød sig ikke om, at nogle gjorde noget, uden at han selv havde givet tilladelse til det. Han blev derfor ikke glad for at se de fire drager komme flyvende ind i hans palads. "Hvorfor kommer I her, i stedet for at blive i havet, hvor I hører til?", spurgte han vredt. Longdragen trådte forsigtigt frem og sagde: "Afgrøderne på jorden visner og dør, Deres kejserlige majestæt: "Vi beder dig så mindelig om hurtigt at sørge for regn." Kejseren kiggede på dragerne. Han virkede ikke særlig interesseret i deres bøn, men lovede dog at sørge for regn. Jadekejseren ville dog først lade regnen falde, når de fire drager var tilbage, hvor de hørte hjemme. De fire drager fløj glade tilbage til deres hjem i havet, så hurtigt som de kunne. Her ventede de på, at regnen skulle begynde at falde. Men efter 10 dage var der stadig ikke faldet så meget som en dråbe regn. Menneskene i landsbyen led mere og mere. Nogle spiste bark fra træerne, andre rødder fra græsset. Da de fire drager så det, blev det meget kede af det. Jadekejseren syntes hverken at bekymre eller interessere sig for, at menneskene var ved at dø af sult. Hvis menneskene skulle reddes, måtte de fire drager selv gøre noget.

Efter at have set ud over det enorme hav sagde Longdragen: "Jeg har en idé." "Hvilken? Kom med det, hurtigt," sagde de andre drager. "Se, er der ikke masser af vand i det hav, hvor vi lever?", spurgte Longdragen. De andre drager nikkede. Longdragen foreslog nu, at dragerne i fællesskab skulle skubbe noget af vandet fra havet op imod skyerne. Herfra kunne de så lade

vandet falde som regn, der kunne redde menneskene og deres marker. De andre drager var begejstrede for idéen, men også lidt bekymrede. De vidste, at Jadekejseren ville blive rasende, hvis

de gjorde noget uden hans tilladelse. Omvendt var der ikke meget tid at spille. Efter at have tænkt lidt over det sagde den gule drage uden den mindste tvivl i stemmen: "Jeg vil gøre alt for at redde menneskene." "Så lad os komme i gang. Vi vil aldrig fortryde det," sagde Longdragen. Alle fire drager fyldte deres munde med vand. Igen og igen fløj de op i himlen og spyttede vandet ud. Efterhånden blev himlen helt tung og mørk af regnskyer. Endelig begyndte den længe ventede regn at falde over landsbyen. Fra deres plads mellem

skyerne betragtede dragerne menneskene, der dansede og hoppede rundt af glæde. Som dagene gik, rejste kornet sig op, og græsset fik sin farve tilbage.

Havets gud så alt dette og fortalte Jadekejseren, hvad der var sket. "Hvor vover de fire drager at lave regn uden min tilladelse?", råbte Jadekejseren arrigt. Rasende beordrede han de himmelske generaler og deres soldater til at arrestere de fire drager. Dragerne kunne intet stille op mod så mange soldater. I lænker blev de bragt tilbage til kejserens palads. Herfra befalede Jadekejseren, at bjergguden skulle hente fire bjerge til at lægge oven på dragerne. Ved hjælp af sine magiske kræfter fik bjergguden fire store bjerge til at flyve fra landets fjerneste egne hen til det himmelske palads. Her blev de ét efter ét placeret oven på hver af de fire drager. De fire drager var nu fanget, men fortrød på intet tidspunkt, hvad de havde gjort. Fast besluttet på for altid at gøre noget godt for menneskene forvandlede de sig til fire store floder, som flød gennem høje bjerge og dybe dale. Floder, som bugtede sig fra øst til vest og fra nord til syd, for til slut at løbe ud i havet. Disse floder skulle for altid give vand til menneskene og deres marker. På den måde blev de fire største floder i Kina skabt.

DEN MAGISKE PERLE

Xiao Sheng var en god og flittig dreng. Hver morgen stod han op og gik ud for at samle frisk græs. Herefter gik han til markedet for at sælge græsset. De få penge, han tjente på græsset, gav han til sin mor, som var meget fattig.

Et år udeblev regnen, og alt visnede hen. Men Xiao Sheng kendte et lille stykke græs, som voksede lystigt, og som på mystisk vis aldrig blev vissent. Hver dag gik Xiao Sheng ud og skar af græsset, og når han næste dag kom igen, var det umuligt at se, at han havde skåret af græsset dagen før. En dag bestemte Xiao Sheng sig for at grave et stykke af det gode græs op og plante det tættere på sit hus. Idet han begyndte at grave et stykke af græsset op, fandt han den smukkeste perle. Xiao Sheng tog perlen med hjem og gav den til sin mor. Bagefter plantede han græsset ved siden af huset.

Da Xiao Sheng kom ud næste morgen, var græsset visnet. Til gengæld var den krukke, hvor moderen aftenen før havde lagt perlen, nu fyldt til randen med ris. Dagen før havde der kun været nogle få riskorn tilbage. Xiao Sheng og hans mor forstod nu, at det måtte være en magisk perle, han havde fundet. Fra da af gjorde de brug af perlen, og de delte deres held med resten af landsbyen. Nu var der ikke længere nogen, der måtte gå sultne i seng. Alle kunne få lige så meget ris, de kunne spise. Alligevel var ikke alle glade. Et par af naboerne var meget misundelige over, at det ikke var dem, der havde den magiske perle. Så de besluttede sig for at stjæle den. I sidste øjeblik opdagede Xiao Sheng, hvad

de var i færd med, og for at beskytte perlen slugte han den. Aldrig så snart havde han gjort det, før perlen begyndte at brænde i maven på ham. Xiao Sheng blev samtidig forfærdelig tørstig. Han løb ned til floden og drak og drak, indtil der ikke var så meget som en dråbe vand tilbage. Aldrig så snart havde han gjort det, før han blev forvandlet til en drage. En drage, som kunne hjælpe med at bringe den længe ventede regn til landsbyen. Han blæste vand ud over himlen, og snart begyndte de livgivende regndråber at falde og vandet at strømme i floden. Dragen havde nu gjort sin pligt, og det var tid til at forlade landsbyen. Langsomt svømmede den ned ad floden. Flere gange vendte den sit hoved for at se sig tilbage, og hver gang den gjorde det, røg dens kæmpe krop ind i flodbredden og satte et mærke i klipperne. På den måde fik drengen Xiao Sheng, der nu var blevet en drage, sat sit spor langs flodbredden, som et sidste farvel.

DEN HVIDE DRAGE

Der var engang en hvid drage, der ved et uheld faldt i en dyb flod og blev forvandlet til en fisk. Morgenen efter at det var sket, drog fiskeren Yu Qui som altid ud for at fange fisk. Mens han fiskede, ramte han den hvide drage i øjet.

Dragen blev rasende. Den fløj straks op til den himmelske gud og bad guden om at straffe fiskeren. "Hvad lignede du, da han ramte dig?", spurgte den himmelske gud. Den hvide drage måtte nu forklare, at den jo ved et uheld var faldet i floden og blevet forvandlet til en fisk.

"Men er det ikke netop fisk, som en fisker er ude efter?", spurgte den himmelske gud. Den hvide drage nikkede, hvorefter den himmelske gud spurgte: "Har fiskeren så begået en forbrydelse ved at forsøge at fange en fisk?"

EN HEMMELIG DRAGEVEN

Hvis du kunne få din egen drageven, hvordan skulle den så se ud?
Hvad skulle den hedde, hvilken farve skulle den have?

Hvad skulle den være god til?
Ville der være noget, den særligt godt kunne lide?
Og hvad ville du gerne lave sammen med din drageven?
Hvad ville gøre netop din drage til en god ven?

Sangen om dragen Puff handler netop om en rigtig drageven. En fantasiven, som man kan lege, lige hvad man har lyst til, med, og som kan tage én med på fantastiske oplevelser... lige så langt som fantasien rækker.

FORTSÆT TIL NÆSTE SIDE

PUFF - DEN MAGISKE DRAGE

*Puff, hvor kan man finde drager som dig.
Du ligger på en klippeø og venter kun på mig.
Du ka' li' at lege, du var min ven,
men kære Puff, vi kommer aldrig til at leg' igen.*

*Puff, da jeg var lille, red jeg på dig
jeg sad på halen stor og bred
du svømmede med mig.
Alle sænker flaget, hilser på dig.
Vi fandt en skat med sølv og guld – og delte, du og jeg.*

*Puff, vi sad på stranden, solen gik ned
en havskildpadde gemmer sine
æg et hem'ligt sted.
Tropevindens susen, natten bli'r sort
vi føler begge to, vi sidder nær ved lykkens port.*

*Puff, på vores rejse så vi et slot,
hvor prinser og prinsesser boede
nej, hvor var det flot.
Kongen og hans dronning ga' mig en ring
og ringen var en tryllering. Nu er den ingenting.*

*Puff, du er alene. Alt er forbi
for drager lever tusind år.
Hvor er min fantasi?
Du ka' li' at lege, du var min ven
men kære Puff, jeg bli'r jo aldrig som et barn igen.*

TEATER

Få børnene til at dramatisere deres egen eller deres fælles opdigtede dragehistorie. Historien om Skt. Jørgen og dragen er også meget velegnet til dramatisering. Udpeg en drage, en konge, en dronning, ridder Jørgen og prinsesse Kleodelinde, og lad nogle af de andre børn spille folkene i byen eller fårene, der skal kravle ud til søen og spises af dragen. Teaterstykket kan vises for de andre børn i børnehaven eller for forældre og søskende, evt. i relation til en dragefest. NB! Hvis I besøger Nationalmuseet for at høre om drager, vil børnene her få lov at dramatisere fortællingen om Skt. Jørgen og dragen.

LAV DIN EGEN DRAGE

Drager kan laves i utallige afskygninger og materialer. Fra helt enkelt at anvende papir og farver til mere avancerede drager i papmaché, trylledej og ler. Kun fantasien sætter grænser. Der findes også en anden type drager, nemlig den slags, som man kan flyve med. At flyve med drager er rigtig hyggeligt på en god blæsevejrsgod. Husk helst at anvende lette materialer.

DRAGE TIL MIDDAG – OG ANDRE IDÉER

Emnet drager åbner op for utallige muligheder, som der kan arbejdes med hjemme i børnehaven/børnehaveklassen.

Her er et par forslag:

- LAV JERES EGEN DRAGEHISTORIE
- DIGT I FÆLLESSKAB ELLER LAD BØRNENE HVER FOR SIG DIGTE EN LILLE DRAGEHISTORIE

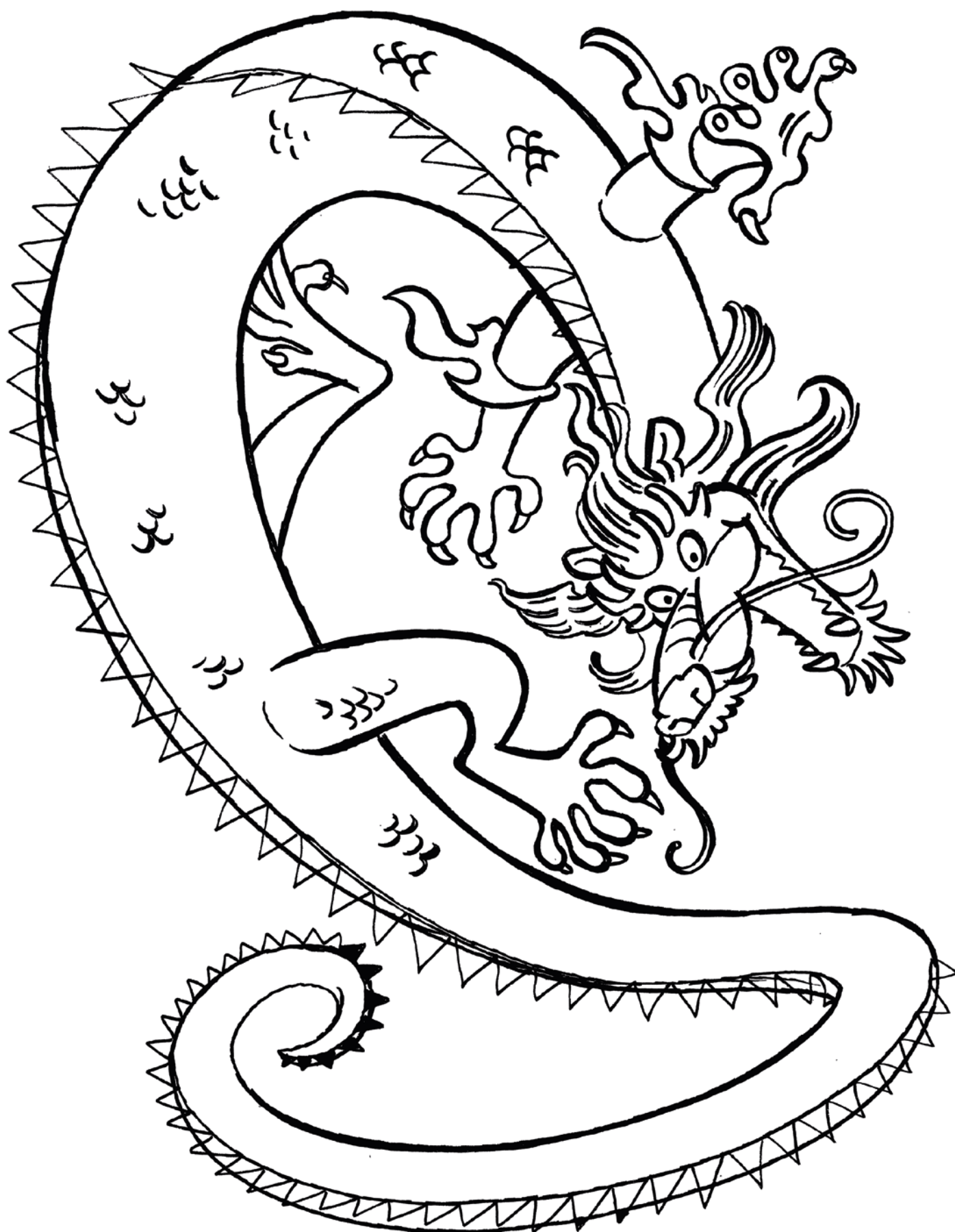
DRAGE PÅ MENUEN

Hvad med en skål drageblod eller lidt dragebræk til frokost? Der kan også serveres et stykke dragekage, hvis det skal være rigtig festligt. Drageblod og dragebræk kan godt til forveksling ligne grøntsagssupper (hvilket det selvfølgelig ikke er!). Dragblod kan også minde mistænkeligt meget om en god tomatsuppe – eller, i lidt mere drabelig form, om en god, pureret rødbedesuppe. Dragebræk kan samtidig have en vis lighed med kartoffel-porresuppe eller kartoffel-blomkålssuppe – og her gør det ikke noget, at der er klumper i! Hvis man "googler" ordet "dragekage", er der desuden utallige opskrifter på og forslag til dragekager i alle afskygninger.

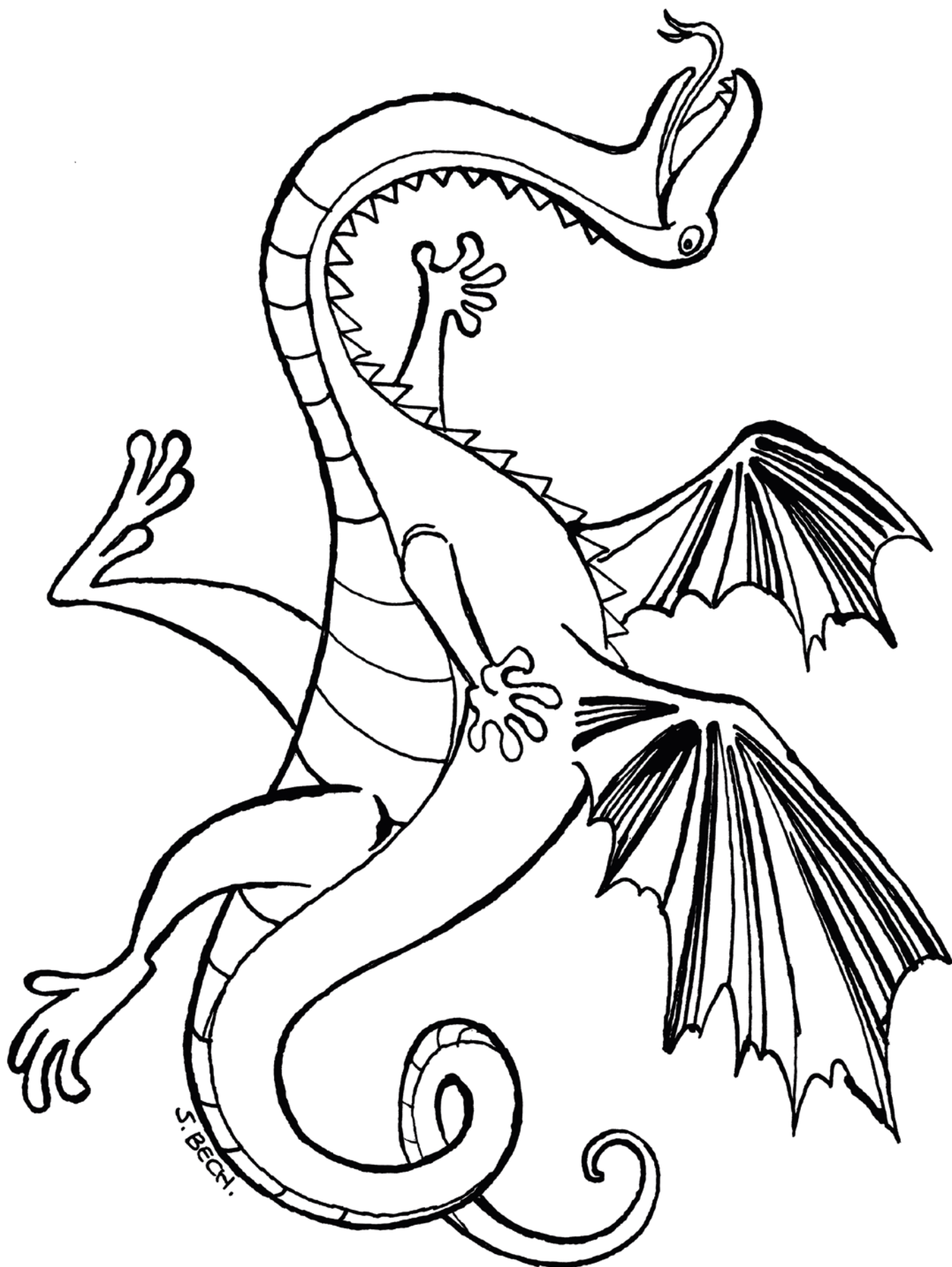
Og så er der bare tilbage at holde en ordentlig dragefest!

God fornøjelse.

LAV EN KOPI OG FARVELÆG DRAGEN

LAV EN KOPI OG FARVELÆG DRAGEN

NATIONALMUSEET © 2013
EN STOR TAK TIL "ERINDRINGSMØNTMIDLERNE" FOR ØKONOMISK
STØTTE TIL PROJEKTET FORTID FOR BEGYNDERE

ISBN: 978-87-7602-197-9

TEKST: METTE BORITZ
ILLUSTRATIONER: SUSSI BECH
GRAFIK: IZABELA GEISLER
FOTOS: NATIONALMUSEET

PUFF, THE MAGIC DRAGON / PUFF

MUSIK: PETER YARROW

TEKST: LEONARD LIPTON

DANSK TEKST: PER BORGSTEN

© 1963 SILVER DAWN MUSIC/WB MUSIC CORP

TRYKT EFTER AFTALE MED

NOTFABRIKEN MUSIC PUBLISHING AB/FABER MUSIC LTD.

NATIONALMUSEET